

MEDBH MCGUCKIAN

Bevégzett kompozíció

(SEALED COMPOSITION)

Csak azoktól tanulunk, akiket szeretünk.

(Goethe)

Olyan kicsit, mint az életbe megtérni
új gerincvelővel, melytől torkod piros,
ápolatlan neved így álmodik s kutat,
fürkész s vigasztalásért próbál be néhány
új evangéliumot.

A pelerines lány, lángsírja túl-
emberi részese
virág-olvassa a színeváltozott
ellenvárost s könyörületről szónokol, az elme
úrnoje, elméje körülárkolt menyasszonya.

A szeráf második szárnya
csuklóján visszafordítja a boldogság
tűjét, kísérleti angyal,
epifánia talpig fekete szorongásban,
arcára kattintja most a sisakrostélyt.

* *Medbh McGuckian* észak-írországi költőnő 1950-ben született Belfastban, a Queen's Universityn szerzett bölcsészdiplomát, ahol a nyolcvanas évek óta tanít kreatív írást. McGuckian-t a kortárs angol nyelvű női költészet egyik legmarkánsabb képviselőjeként tartják számon, versei számos kortárs ír költészeti antológiában szerepelnek, rangos nemzetközi díjak kitüntetettje. Verseit sajátos, érzéki nyelvformálás, erős zeneiség, a női intimitás tapasztalatainak meghökkenítő, hermetikus szóképekbe történő kivetítése jellemzi. Önreflexív, befelé forduló líráját áthatja a nyelvvel mint médiummal szembeni kétely, versei ugyanakkor a nyelv és nyelvközöttiség esztétikáját képviselik. Kötetei: *The Flower Master* (1982, Rooney Prize for Irish Literature), *On Ballycastle Beach* (1988, Cheltenham Prize), *Marconi's Cottage* (1992), *Captain Lavender* (1995), *Selected Poems* (1997), *Shelmaliar* (1998), *Drawing Ballerinas* (2001), *The Face of the Earth* (2002), *The Book of the Angel* (2004), *The Currach Requires No Harbours* (2006), *The Currach Requires no Harbours* (Wake Forest University Press, 2007), *My Love Has Fared Inland* (2008), *My Love Has Fared Inland* (Wake Forest University Press, 2010), *The High Caul Cap* (Wake Forest University Press, 2013). Családjával Belfastban él. A mostani fordítások a *My Love Has Fared Inland* (2010) c. kötetten alapulnak.

Mennyek leglassúbbika, ahogy fel-le
lépked valaki más lépcsőjén,
angyali elefántcsont bárkájukat hűvös
s meghitt barna tónusokba fojtja:
kiszáradt ajkuk már az elért túlparton.

Hópehelyalbum

(THE SNOWFLAKE ALBUM)

Fekete, szürke járókelők,
minden madár figyel, hogy közelíti a hullám
mindjárt-elért végcélját, kötött hangjait.

Minden madár egyformán dönt
egyidőben arról, hogy
a mocsár vize
sápadtabb lehetne-e ennél
vagy még rendetlenebb,

hogyan nap és árnyék a fűvön
egyenlően oszlik-e meg.

Házaink zsalufényében
a hópehely ágboga kilapul,
bárhogy intett is az angyal:
a szezonális érzelmekre
a tulipán ártatlan készültségével tekints.

A zafír munkáját
csillogásnak hívják, ezt mondja
a soros férfiisten
önfenntartó könnyedsége:

a sugarak, melyek önmagukra szemek.

Madarak, nők, írás

(BIRDS, WOMEN, AND WRITING)

Mi volt utolsó adományom neked, e lötyted szív,
ez a fehér pillantás? Mondd, az első zálog kettőnk közt mi volt,
barna bogyó vagy piros folyókaréj?

A horgas dombtetőn az éjre emlékszel még
a berkenyefa lábánál mikor mi ketten,
és jéghideg volt az az éjszaka?

Napjainkat éjjelekben, vajákosokban s nem állami
jóságban számoltuk. Mezítlábamra hajamból
sodortál cipőt.

Megszelídítettél egy válladra repült
szómadarat, darázs-orchideát, írcút,
mely békén tovaszállt.

Mint homokba írt arcot, egy magasabb hullám
kitörölte a tenger peremén s én egy darabig
nem használtam azt a szót,

bárhogy imádom. Ahol a szoba sarka
csőrként lejt, egy sétára beléptél
a fülke nyitott ablakán,

legmélyebb lépted az égháttér előtt leárnyékolva
mint petefészek talán – ahogy néha egy gyerek jelenléte
csak később történik meg.

Hagyd el most az ablakot s zárd össze vérjárta
könyökén nem nyugvó kezem, mely kelletlen ír
à l'eau rose.

Dalok, melyek máshol történnek, átmennek
a megközelített ellentétébe, a végük
sosem édes.

Mikor hó födi majdnem, a templomos látóhatár
olyannak tűnik, mint mikor
valamit elvesznek:

a főnökasszony súrló mellkas-dala szerelemre
szólít, de vissza-szűziesíti a légzést.
Nem éneklis nekem

jó szívvel az utolsó strófát, soványka
vigaszt a szenvedésre, mely legmesszebb utunkon
bizton elkísér.

Tegnapi fürdőző

(YESTERDAY'S BATHER)

Sinéad Morrissey-nek

Imogen ezen a ponton könyvét
letette, illatos fürdőbe fekszik:
a szél, szem nélküli látás
szaglássza vízszerűn csomótlan vénáit
a béke hullámain.

Nem vizuális betolakodás,
a tengerpart gyöngéd hajótörés
alakjában csupaszítja le önmagát,
vagy a ház fordít a tengernek hátat,
hogy a tenger maradhasson hiány
s látványa legyen még értékeőbb
így nyugalomba helyezni a hajótörést.

Vállán a hattyúbőrt nyelvek
övezik a folyás jogán,
csillagcsók, tengercsók
kél egybe ajka vörösén,
a vállához vagy ajkaihoz emelt
kéz pillanata,
a tapintás továbbgyűrűzhet
de biztos-e, hogy a férfi keze
ott még elidőz?

Örök, ahogy ez számára
lehetséges, az öröklét e kurta hetei
a világot úgy tartják, mint madarat a levegőben.

Naptól bújó madarak megtérő
hangjai a fáradtabb dagállal, vitorláik
száradnak a napon. Halott-forma szivárvány
bordázza a födémet, falai közt
két nővér sietős hálói.

De vajon nem olyan ő, mint felhő
a viseltes égen,
mely bármilyen kagylóba bebújna
szüntelenül kinőve önmagát,
szemei szomjas kerttorokba
bújtatott strucctojások,
térdforma csatornája karcsú
terra firma gallér, ahol
a mocsári krokodil lakik az utolsó hídon túl?

Homlokában összekötve
ámbra s egy szalmapenge.
Éveit neked adta, élj sokáig.

ALEŠ KAUER

Mától fogva csak szépséges kottákat írunk

ELÉGIÁK

I.

a hang tere melyet a saját hallás határol
a virágos átrium elnyúló környezete
a steinway pedálját omladék nyomja le
egy sebzett szárny elégikus akkordja

II.

a föld titkaiért
elnézést kérek
nem tudtam értékelni
– bocsáss meg –
a megtagadott bálványok
az áramló víz kinyeste
vájatok és edények
a karsztvirágok
bordáinak és hornyainak
mészköbarázdáinak és törmelékeinek
megannyi színnyomatát a peremeken

III.

egy kőrissel
szeretkező fiú
– erőszakos kép akár a testi
vibrálásnak való alárendelődés aktusa –
míg le nem hull az utolsó levél
nem ismered a haldokló fát
még egy csöppnyi villogó sperma se

ragaszkodik a léhez
a kicserepesedett tönkön

IV.

ez a föld
a völgyben
nem az én
magaslatom
ez a táj se
a csücske a
szívemnek
egyetlen nap se
amikor mahler
az örömről zeng

V.

várom a fiú csodakürtjének
dallamát
a hírnöki bizonyosság pózában
árnyamat a kovakő szikrácskáiból nyerem
testeden annyi a szent hely
hogyan nem tehetek mást imádkozom –
ámen

VI.

a fiú csodakürtje
a mennyei ajkakhoz tapadó harsona
tartom a morva harmónia
ritmusát
szomorúság lakik benne –
mahler

VII.

a bevezetőt megírom magam
nem csoda ha nem értesz
mint régi szeretőmnek

kijár neked egy kiállítás
két szín szívódik fel
nincsenek kontúrok
folyton érezlek
a fügekaktusz-tea
elvirágzik

VIII.

mit keresek én itt
a nyári magány közepén
szellő az árpában
leszálló herék
az esthajnalcsillagról
barcarola
tánc

a holt július nyári ideje

az örök neszámítszemmi ideje

IX.

a csipkebokrok bánatában látni téged
a vér kései vitaminjaiban
a nyelés a meghülés kínja
gyógyító könnyek
félíg magányos vagyok veled
a szeptemberi
éj
vércsoportja

X.

a napnyugta mint ballada
vérszik el
ragadozókat csalog a szép holttetemhez
de csak úgy
de csak egyetlen méterre
kínom bánatától

csak mint emlékművecskét az örök út mellett
nem felejték

XI.

sematikus felírása egymás címének
mintha a gyerekkoromból utaztam volna el
mostantól csak kottákat írunk majd
hogyan tovább hallhassam beszéded dallamát
mint janáček

ezen túl csak szépséges
kottákat írunk majd

XII.

a sivatagban még a hang is árnyékot vet
a nevetés is meg a sírás
tenyereid repülő halak – ez talán délibáb
távoli tájakra repülnek

XIII.

csak a szél
a szél és megint a szél
ez minden
ami ebben
a homlokban
szempárban
szájban
még fennmarad

holott már nem is arc

egy kissé nyíl egy kissé agár

JOHN KINSELLA

Páncélzat

(VERSEK POLITIKA NÉLKÜL)

Lábvérttől a sisakrostélyig, lábszárvérttől a felkarvértig

(Csak egy parancsot ismer!):

Családja kiborgnak hívja, fantáziátlanul;

Fémből van, míg az ellenség át nem szúrja

Az alsóruházatát. A láncvért megnyugtató

(Lélegzik... kiveri a hidegveríték),

Rányomja a bőrre vagy a bőrzubbonyra

A mestermunka térképét: készítőjéhez megy

Megmunkálatlanul, a gazdaságot serkentve.

(A múzeumok fenntartják az előlegeket.)

Egy tétlen pillanatban a szegecseken álmélkodik:

A térdvérték mozgása eleven, mint térdkalácsai.

Illesztőmunkája tükréként az acéllemez bizalmat kelt

(Isten keze munkája: helybenhagyást kapott):

Aprólékos, személyre bélelt, a saját képére – s mi több,

Teljesítménynövelő, a filmben a reklám:

Lovagság! A teljes csomag ő maga.

(Kesztyűt dobtak neki.)

Leveszi combvértjét és derékpáncélját,

S gyöngédségével lefegyverez bennünket:

Nevetőgépek, hétvégi vitézek

(Lövöldöző játékosok munkaidő után),

Siklóernyősök, harcosok, hadban álló játékosok,

Lóverseny háborút folytató kereskedők. Katonák.

(A buzogánycsapás a lemezen összezúzza a békét.)

NICK LAIRD

Társalgás

Fel nem foghatod azt, ami a hozzám
hasznát érdeklő, én pedig cserébe nem
értem azt, ahogy ti mind állandóan

kiabáltok, egymást lehurrogjátok, és úgy esztek,
mintha fel akarnátok kapni a tányért, hogy összetörjétek.
Szeretnék rámutatni, hogy miről beszélünk. Amikor

beszélünk, annak kódját használjuk, amit szeretünk.
Itt. Ahol a rétek délutáni tócsái
és a nyugatra néző házak ablakai arannyá válnak.

Egy nyergesvontató kigördül az útról.
Az építési engedély rejtelsei.
Amint valaki megfogant vagy eltemették.

A helyi TV hírsora. Csődeltárások.
Bukott üzletek. Ítéletek. Ahogy valaki
behelyezte az ablakokat a község házában.

Ahogy valaki mást egy kerítéshez szögeztek.
Ahogy kibeleztek egy férfit, mint egy szopós malacot,
és csőgörénnyel halálra verték.

CARRIE ETTER

Az ő pantuma

Ez Délnyugat-Anglia: ha esik, egész nap esik,
a szél olyan heves, mint sehol,
a hajamat a szemembe fújja minden átkelésnél.
Mikor öregedett meg az apám?

A préri szél olyan heves volt, mint sehol,
amikor naponta harminc mérföldet biciklizett.
Mikor öregedett meg?
Ez a tizenkettedik napja az intenzíven.

Amikor naponta harminc mérföldet biciklizett,
az életem félelem nélkül telt.
Ez a tizenkettedik napja az intenzíven,
a hatodik évem külföldön,

az életem félelem nélkül telik.
Hajamat szemembe fújja minden átkelésnél
a hatodik évben külföldön,
Délnyugat-Angliában, ahol esik és esik és esik.

MAIRI MACINNES

York katedrálisában

Emlékszel, amikor Aranjuez-ben
a száraz Kasztíliában azt mondták, hogy a város
fái természeti csodák, mert a földalatti folyók
a gyökereket öntözik? York alatt nincsenek folyók:
amikor a katedrális alatt üreget ástak,
hogy a kereszt toronynak új alapot öntsenek,
nehogy ledőljön, csak egy vízcsatornát találtak,
a préselt agyagból szivárgó csermelyt,
csenevész tagját az Ouse, Seven, Seph, Riccal,
Dove, Foss, Rye, Derwent, Hodge Beck testvérségnek,
amely földjeinken szétárad, és zölden tartja őket.
Ha lent, a kriptában úgy érzed, az óriás fák innen gyökereznek,
tévedsz. Fölötte csak kő van, pusztán kő, oolit
mész-kő, nem fa; és a hatalmas tornyok lombosodnak,
mint a kőtölgyek, az ablak áttört csipkái virágba borultak,
a kereszthajó két ág, szűrt fény vetődik ránk,
akár egy erdőben, emberek hangja hallatszik,
s a madarak zajt csapnak a bozótban,
én pedig a főhajóban sétálok, és Aranjuez-re emlékezem.

JOHN BURNSIDE

Visszhangok terme

A hosszú fülű denevérek egész éjjel
egyik fáról a másikra röpdösnek
az eső illatán át;

a legszerencsésebb tizenöt évig él,
gyorsan, a levegőben úszva
vagy a föld felett suhanva

ahol a falusi macskák
elmarják őket a sötétségből.

Az ősi Kínában
szerencsét hoztak;
a flamandoknak szeretetet;

de itt leginkább a
vágyra hasonlítanak:

szárnycsattogásuk visszhangzik,
összegyűlnek, s szétrebben a felejtés.

KATE BINGHAM

A Highgate Hillen

Hogy esett az eső,
amikor elértük a buszt a Highgate Hillen
Whittington macskája és a kórház mellett elhaladva.
A sofőr bizonygatta, hogy megtelt,
hús elázott gyerek, könyörgés, harsány hang:
hogyan esett az eső.

Hogy esett a hó,
amikor a busz elakadt a Highgate Hillen,
és mi papucscipőben és magas sarkúban álltunk a járdán,
gyerekek dobálták az ablakokat és a kerekeket –
útközben az iskolába vad fehér borzongás:
hogyan esett a hó.

Milyen ragyogó idő volt:
alig vettünk levegőt a Highgate Hillen
a bűzlő hőségben. Egy kamasz lány
az ülések közé olvasónaplókat hajított,
egy fiú svájci katonai pengére köpött,
és ragyogott,

hogyan ragyogott;
a gyerekek az üléseket rugdosták, mire
a sofőr kiabálva jött ki a fülkéjéből.
Kétrét görnyedt. Láttuk mind.
A motor újraindult. A forgalom állt.
Milyen ragyogó idő volt.

ROBERT NYE

A kánai csodatétel

Ritkán említik meg a Kánában tett
Csodáról, hogy túl sok bor készült.
Gondoljuk meg, Jézus a szolgálknak azt mondja,
Töltsenek meg vízzel hat korsót, mindegyik
Két-három mérős, úgy kilencven literes.
Úgy találták, hogy a kimert folyadék
Bor volt, igen jó évjárat, és a vőlegényt dicsérték,
Hogy a legjobb bort végig tartogatta.

Ám a hat óriás korsó, mind kilencven literes,
Több mint ötszáz litert adna (erősebb, mint a sör)
S maradna még vagy ötven. Ne feledjük, hogy
Ezt a bort csak akkor hozzák, mikor a vendégek
Már megitták a szeszt, amit a vőlegény adott,
Ekkorra már jókedvre
Derült alighanem mindenki.
Mi szükség rá, hogy több borral árasszák el őket, mint ami elég?

Van, aki szerint ennek oka messiási.
Az új kor bőség kora volt,
És Izrael megváltója úgy harangozhatja be
Az új korszakot, hogy népét nagy lakomával megvendégeli.
A kezdethez lehetne-e jobb hely, mint Kána,
Lakodalommal együtt? A világ egy lakodalom,
Amint azt mind tudjuk, van, aki jobban, mint mások,
És mindenki szereti a bort, van persze, aki jobban, mint mások.

Nekem mégis úgy tűnik, bosszúságról
Árulkodik Jézus válasza, amikor anyja,
Aki ingujja mellett van, aggódva megfeddi fiát:
– Nincs több boruk. – Asszony, mi közöm nékem ehhez?
Nem épp akkoriban érkezett Galileába
A Holt-tengertől, ahol találkozott az ördöggel,

Ahol a böjttől éhezve megkísértették, hogy
Változtassa kenyérré a követ, hogy éhségét csillapítsa?

– Még nem jött el az én óráim. – Ebből nem látható
A vállrándítás, ahogy a fiú elfordul,
Majd anyja magára maradva utasítja a szolgálakat,
Hogy tegyenek meg bármit, amit kér?
Ez talán csak nemtörődömség volt, semmi más,
Amikor a vizet borra változtatta aznap Kánában,
Vagy isteni nemtörődömség volt, vagy csak nem tudták,
Hogy a víz olyan, mint a bor, amikor részeg vagy.

A látomás

Gyerekként egyszer álmomban bemásztam
A keresztbe a Szent Pál tetején, az arany keresztbe,
Fel egy vaslétrán, egyik fokra a másik után,
Hogy álljak és bámuljam Londont odalent.
Egy lánnyal mentem fel, Mollynak hívták,
Előttem akart menni, s ez azt jelentette, hogy
Amint felfelé ment, a szoknyájába láttam.

Oh Molly, Molly Baptist! Apró feneked
A matrózkék nadrágban a katedrális fejdíszébe,
Az arany kereszt belsejébe vonzott,
Fölfelé vonzott, ahogy a költők mondják.
Aznap a Szent Pál tetején meghoztam
az első fiúáldozatot Aphroditének,
Amint felnéztem arra, amit mutattak nekem.

A látomás tovább él: Molly emelkedik
A menny felé az arany kereszt belsejében
A Szent Pál tetején utána kapaszkodik
Egy félig majom fiú, szemei kocványon lógnak
A nyelve lóg, ahogy a nyelvem még most is lóg
A Szerelem Királynőjének gondolatára
Egy kisleány szűzi képmásában.